

การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว:กรณีศึกษา
การพัฒนาเศรษฐกิจและนโยบายส่งเสริมการลงทุน ของ
แขวงจำปาสัก

**Preparing into ASEAN Economic
Community of Lao PDR A Case Study:
The Investment Promotion Policy and
Economic Development of
Champasak Province**

แก้วดอกไม้ ไขสวัสดิ์¹
Keodokmai Khaisavathdy²

¹นักศึกษาปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, Tel. 0856100658,
Email: kkeodokmai@yahoo.com

²Student of Master OF Arts (Political Science) International Relations
Faculty of Political Science Thammasat University

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจและนโยบายส่งเสริมการลงทุนของ แขวงจำปาสัก ที่มีทั้งโอกาสและผลกระทบด้านลบต่อแขวง อีกทั้งยังศึกษาถึงความพร้อมและไม่พร้อมของแขวง ไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้างพื้นฐานของแขวง ด้านทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งแนวทางที่เป็นนโยบายรวมของประเทศและนโยบายหรือแนวทางการดำเนินงานของชั้นแขวงในการส่งเสริมการลงทุนที่เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแขวง รวมทั้งเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศด้วย โดยการวิเคราะห์จากแนวความคิดที่เป็นหลักการของการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวของอาเซียน ซึ่งได้กำหนดไว้ในพิมพ์เขียวประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint)

ในเรื่องของการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว แขวงจำปาสักจะมีทั้งโอกาสและผลกระทบด้านลบต่อแขวงอย่างเช่น เมื่อมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้มีการรวมตัวและขยายตัว ในภูมิภาคเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะมีผลดีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของแขวงจำปาสัก ไม่ว่าจะเป็นการทำให้โครงสร้างระบบเศรษฐกิจของแขวง เปลี่ยนแปลงไปตามแนวทางการเปลี่ยนเป็นอุตสาหกรรมที่ทันสมัยที่ละก้าว มีการสร้างและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งมากขึ้น เช่น การนำเข้าเทคโนโลยีที่ทันสมัยของนักลงทุน ทำให้มีการผลิตสินค้าที่หลากหลายชนิดและการบริการในหลายรูปแบบมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีคุณภาพดีที่มีราคาถูกลง อย่างไรก็ตามเมื่อมีโอกาสก็ต้องมีอุปสรรคต่อการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศในแขวง จำปาสัก สปป.ลาว โดยเฉพาะเรื่องสาธารณูปโภคพื้นฐานที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักลงทุน อย่างเช่น เส้นทางคมนาคมยังมีน้อย น้ำประปา ไฟฟ้ายังไม่ทั่วถึง อีกทั้งยังไม่มีทางออกสู่ทะเลทำให้การขนส่งสินค้าใช้ต้นทุนมากตามไปด้วย

คำสำคัญ: การพัฒนาเศรษฐกิจและนโยบายส่งเสริมการลงทุน, แขวงจำปาสัก, ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

Abstract

This study is to analyze the readiness to joint ASEAN's Social Economy of The Lao PDR that focuses on Champasak Province's Economic Development and Investment promotion Policies. The study will not only analyze the opportunities and the impact to but also study the readiness and not getting readiness of Champasak Province including of studying its infrastructure, natural and human resources development project, apart from these, the study will also analyze the whole guideline and policies of the Country and study the details of proceeding of Social Economic Development and Investment promotion Policies of the Province as well as Nation's Economic Development policies as a whole. The study will analyze theories and principles of producing single marketing criteria of ASEAN that has been defined in the AEC Blue Print

In term of the single market and production base, Champasak will be impacted both advantages and disadvantages for instance, when becoming AEC members, this will help co-operate and grow in the region which surely benefit economy system of Champasak. This means that not only making provincial economic structure develop according to tendency towards advanced industry it also improves the fundamental of economy to be stranger for examples, the advance technology applying by investors . This provides the opportunities towards a variety of goods and the diversity of service. Those help faculties the customers in terms of products consumption and in a reasonable price. However, this not only provides the advantages, it also gives us the disadvantages towards the foreign investors in Laos especially the faculties such as: roads, water supply, electrically insufficient and Laos is Land lock country which leads to more investment capital.

Keywords: Economic Development and Investment promotion Policies, Champasak Province, ASEAN Economic Community.

บทนำ

การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนใน ปี ค.ศ. 2015 นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างตลาดเดียว และฐานการผลิตเดียวที่มีการไหลเวียนของสินค้า การบริการ การลงทุน การเคลื่อนย้ายแรงงานที่มีฝีมือ การไหลเวียนทุนที่เสรีมากกว่าเดิม สร้างให้อาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีการแข่งขัน ด้วยการมีนโยบายที่มีการแข่งขัน การปกป้องผู้บริโภค การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ศุลกากร และการค้าผ่านอิเล็กทรอนิกส์ การพัฒนาที่เท่าเทียมกันด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การลดความแตกต่างด้านการพัฒนาและการเชื่อมโยงเข้ากับเศรษฐกิจสากล บนพื้นฐานความเป็นกลางของอาเซียน (กระทรวงการต่างประเทศ, กรมอาเซียน สปป.ลาว, 2013, น 5) เพื่อให้มีความตกลงด้านการลงทุนเต็มรูปแบบ ซึ่งจะต้องมองไปข้างหน้า พร้อมกับปรับปรุงคุณลักษณะ บทบัญญัติและข้อผูกพันโดยคำนึงถึงแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ระหว่างประเทศ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความมั่นใจต่อผู้ที่เข้ามาลงทุนในอาเซียน ความตกลงเขตการลงทุนอาเซียนเต็มรูปแบบ (ASEAN Comprehensive Investment Agreement: ACIA) ซึ่งจะจัดทำขึ้นโดยอิงความตกลงเขตการลงทุนอาเซียน และความตกลงคุ้มครองการลงทุนของอาเซียนที่มีอยู่เดิม โดยครอบคลุมการดำเนินงานในด้านต่างๆ ได้แก่ การคุ้มครองการลงทุน การอำนวยความสะดวกและความร่วมมือ การส่งเสริมและการสร้างความรับรู้ในด้านการลงทุน การเปิดเสรีการลงทุน เป็นต้น (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554, น 1)

การพัฒนาเศรษฐกิจและการวางนโยบายเพื่อส่งเสริมการลงทุนของแขวงจำปาสัก ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สปป.ลาวด้วย เพื่อเป็นการเปิดประตูสู่โลกภายนอกของประเทศ รัฐบาล สปป.ลาว ได้มีแนวความคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนใน สปป.ลาว ซึ่งได้เริ่มจากการประชุมสมัชชาพรรคครั้งที่ 4 เมื่อต้นปี ค.ศ. 1986 ได้กลายเป็นนิมิตหมายแห่งการเปลี่ยนแปลงจากระบบการคุ้มครองเศรษฐกิจแบบการวางแผนจากศูนย์กลาง (Centrally planned economy) สู่ระบบการคุ้มครองเศรษฐกิจแบบตลาด (Market oriented economy) นับแต่นั้นมาเกือบ 20 กว่าปี ในระยะการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ หรือที่เรียกว่าเศรษฐกิจในระยะข้ามผ่านของ สปป.ลาว และอยู่ในช่วงสานต่ออย่างมุ่งมั่นบนเส้นทางก้าวสู่สังคมนิยม อันเป็นอุดมการณ์อันสูงสุดของชาติ โดยกำหนดแผนนโยบายเอาไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ในระยะ 5 ปีของสมัยสภา (ค.ศ. 1985-1990) ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทาง

เศรษฐกิจเพื่อรองรับการลงทุนจากต่างประเทศ ในขณะที่ด้วยกันรัฐบาลก็เร่งปรับกฎหมายภายในเพื่อให้สอดคล้องและเป็นที่ยอมรับให้แก่นักลงทุนต่างชาติมากขึ้น และได้ประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยการลงทุนของต่างประเทศฉบับแรกในวันที่ 19 เมษายน ค.ศ. 1988 ทำให้มีนักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนใน สปป.ลาวในทุกพื้นที่ ทุกภาคเศรษฐกิจ ที่ได้อนุญาตให้ลงทุนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งต่อมาในปี ค.ศ. 1994 รัฐบาลได้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนครั้งแรก มาถึงปี ค.ศ. 2004 กฎหมายการส่งเสริมการลงทุนก็ได้ปรับปรุงครั้งที่ 2 และได้แยกออกเป็นสองกฎหมายคือ กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนภายในและกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนต่างประเทศ ต่อมาในปี ค.ศ. 2009 กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนภายในและกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนต่างประเทศ ก็ได้ปรับปรุงแล้วรวมเข้าด้วยกันเป็นกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน เลขที่ 02/สภช ลงวันที่ 08 กรกฎาคม ค.ศ. 2009 ในการปรับปรุงกฎหมายหลายครั้งที่ผ่านมาก็เพื่อให้ต่างชาติเกิดความเชื่อมั่นและเพื่อให้เหมาะสมในทิศทางการพัฒนามากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นทั้งชั้นส่วนกลางและชั้นท้องถิ่นอย่างเช่น แขวงจำปาสัก ให้มีการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการลงทุนของแขวงที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นในการศึกษาจะมีวัตถุประสงค์หลักดังนี้

1. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยความพร้อมต่างๆ ที่เป็นแนวทางในพัฒนาเศรษฐกิจกับการส่งเสริมการลงทุนของแขวงจำปาสัก สปป.ลาว เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 2) เพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการส่งเสริมการลงทุน ของแขวงจำปาสัก
- 3) เพื่อศึกษาหาข้อเสนอแนะแนวทางนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมต่อภาครัฐในการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจกับส่งเสริมการลงทุนของ แขวงจำปาสัก ให้ประสบผลสำเร็จให้ได้มากที่สุด

2. ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของแขวงจำปาสัก ในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

แขวงจำปาสักมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการส่งเสริมการลงทุน คือแผนกแผนการและการลงทุนแขวง โดยทำหน้าที่ผลักดันให้มีการลงทุนในแขวงให้มาก

ขึ้น จากจุดพิเศษที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และจุดแข็งที่เป็นความสามารถที่ซ่อนอยู่ของ
แขวงจำปาสักที่มีอยู่แต่เดิมแล้วนั้นเมื่อมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะ
ยังสามารถสร้างเงื่อนไขและเป็นกำลังผลักดันให้เกิดการพัฒนา แขวงจำปาสัก
เป็นใจกลางในหลายด้านของภาคใต้ สปป.ลาว สามารถเข้าร่วมอย่างจริงจังในการ
พัฒนาเขตสามเหลี่ยมพัฒนา กัมพูชา-ลาว-เวียดนาม (Cambodia-Laos-Vietnam
Development Triangle Zone: CLV) และสามเหลี่ยมมรกต กัมพูชา-ลาว-ไทย
(Cambodia-Laos-Thailand Emerald triangle cooperation: CLT) และกรอบการ
ร่วมมือระหว่างประเทศอื่นๆเป็นอย่างดี เพื่อสร้างพื้นฐานรองรับในการปฏิบัติแผน
แม่บทการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เขตสามเหลี่ยมพัฒนา กัมพูชา-ลาว-
เวียดนาม ให้บรรลุตามแนวทาง เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเขต
สามเหลี่ยมพัฒนา CLV ที่รัฐบาลทั้งสามประเทศกำหนดไว้นั้นบรรดาโครงการสิทธิ
พิเศษที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทต้องได้รับการดำเนินการให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้
ประชาชนหลุดพ้นออกจากความทุกข์ยากและมีชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีจุดแข็ง
ที่เป็นจุดเด่นที่สำคัญของแขวงอีกมากมายได้แก่³

1) ที่ดินที่อุดมสมบูรณ์ยังมีมากมายสามารถหาได้ และเหมาะสมสำหรับ
ชาวเกษตรกร และนักลงทุนด้านการเกษตรเป็นอย่างมากเหมาะสมกับการทำการ
ผลิตเกษตรอุตสาหกรรม เช่น (1) ที่ดินการเกษตรเขตที่1 เขตพื้นที่ราบสูงบอละ
เวน เมืองปากซอ เขตนี้ส่งเสริมการปลูกกาแฟ พืชปลอดสารพิษ ชาและพืชผล
ไม้ ในเขตรอบสูงมีป่าสงวนแห่งชาติและมีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ (2) ที่ดิน
การเกษตรเขตที่ 2 เป็นจุดเชื่อมต่อพื้นที่ราบสูงบอละเวนและพื้นที่ราบต่ำเหมาะ
แก่การปลูกยางพารา มะม่วงหิมพานต์ พืชผลไม้ ก่อสร้างโรงงานการผลิตทางด้าน
เกษตรกรรม (3) ที่ดินการเกษตรเขตที่3 เขตเลียนแม่น้ำโขง ครอบคลุม 8 ตำบลเมือง
มุ่งเน้นการปลูกข้าว การเลี้ยงปลา ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การปลูกพืชตระกูลถั่ว (4)
ที่ดินการเกษตรเขตที่4 เขตตัวเมืองในภาคตะวันตก มุ่งเน้นการเลี้ยงสัตว์ ปลูกมัน
สำปะหลัง มะม่วงหิมพานต์และสบู่ดำเพื่อการผลิตพลังงานทดแทน เป็นต้น (แผนก
แผนการและการลงทุน, แขวงจำปาสัก, 2010, น 44)

2) การท่องเที่ยวมีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญจำนวนมากและโดดเด่น ทาง
ด้านวัฒนธรรมมีจำนวน 51 แห่ง วัตถุโบราณ ประวัติศาสตร์ มีจำนวน 49 แห่ง
และธรรมชาติ มี 112 แห่ง เช่น วัดพูจำปาสัก มรดกโลกแห่งที่สองของลาว แหล่ง

³บทความของผู้ว่าการจังหวัด (แขวงจำปาสัก) เกี่ยวกับการดำเนินงานแผนพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคม เขต
สามเหลี่ยมพัฒนา (CLV) กัมพูชา-ลาว-เวียดนาม ครั้งที่ 7 (12/03/2013) ณ เวียงจันทน์

ท่องเที่ยวหน้าตกคอนพะเพ็งที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย ณ กิจการท่องเที่ยวมีท่าที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และยังเปิดกว้างเพื่อรองรับการลงทุนจึงเหมาะแก่การทำธุรกิจที่พหุหลายประเภท อาทิ โรงแรมและรีสอร์ทสำหรับผู้ต้องการความสะดวกสบาย และพักผ่อนในบรรยากาศที่ดี และเกสต์เฮ้าส์สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินป่า เป็นต้น นอกจากนี้ ธุรกิจร้านอาหารเป็นอีกธุรกิจหนึ่งที่มีศักยภาพ เนื่องจากแขวงจำปาสักยังขาดแคลนร้านอาหารที่มีคุณภาพ (เปี่ยมศักดิ์ คุณากร ประทีป, 2557, น 158)

3) ทรัพยากรธรรมชาติและแร่ธาตุ เช่น (1) แร่บอกไซต์ มี 1 จุดอยู่ที่เมืองปากซอ มีพื้นที่ 15,000 ตารางกิโลเมตร บริษัททั้งภายในและต่างประเทศได้ทำการสำรวจ ในปี ค.ศ. 2008 ได้ทำการก่อสร้างโรงงาน ปี 2009 เริ่มทำการขุดค้น ในปี 2010 เริ่มต้นทำการผลิต ซึ่งโครงการนี้ได้สร้างงานให้ประชาชนได้ถึง 15,000 คน (2) ทองแดงมี 5 จุด อยู่เมืองสุขูมา 2 จุด /เมืองจำปาสัก 1 จุด /เมืองโพนทอง 1 จุด /เมืองชนะสมบูน 1 จุด ปัจจุบันกำลังดำเนินการสำรวจและกำหนดปริมาณ (3) แร่ดินเหนียวมี 2 จุด คือ เมืองปะทุมพอนและเมืองชนะสมบูน กำลังเตรียมการลงทุนเพื่อขุดค้น (4) แร่เกลือ 1 จุดเมืองปะทุมพอน (5) แร่แบไรท์ 1 จุดเมืองปะทุมพอน (6) แร่ตะกั่ว 1 จุดเมืองปะทุมพอน (7) แร่อะเมทิส 1 จุดเมืองโขง ซึ่งถือได้ว่าเป็นแหล่งที่สามารถดึงดูดนักลงทุนได้เป็นอย่างดี เหมาะสมแก่นักธุรกิจที่สนใจลงทุนเกี่ยวกับแร่ธาตุเป็นอย่างมาก (แผนกแผนการและการลงทุน, แขวงจำปาสัก, 2010, น 3)

4) แขวงจำปาสัก เป็นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมในการดำเนินธุรกิจ และเป็นตลาดที่ใหญ่ระหว่าง ไทย กัมพูชา และเวียดนาม โดยเป็นการเชื่อมต่อแบบ land link ระหว่างแขวง จำปาสัก กับ 3 ประเทศถือได้ว่าเป็นเส้นทางคมนาคมที่สะดวกในการขนส่งสินค้า

5) มีด่านสากลตรวจคนเข้า-ออกเมือง 3 แห่งคือ ด่านสากลวังเต่า-ช่องเม็ก (ไทย) ด่านสากลสนามบินปากเซ และด่านสากลหนองนกเขี้ยว-ตราเปรัยงเกเรียน (กัมพูชา) (กำลังศึกษาความเป็นไปได้ที่จะสร้างเป็นด่านสากล อีกสามด่านระหว่างแขวงจำปาสัก-ไทย (สองด่าน) และกัมพูชาอีกหนึ่งด่าน

6) มีแรงงานราคาถูกจำนวนมาก ในปี ค.ศ. 2011-2012 แรงงานในเกณฑ์อายุ 14-60 ปี มีจำนวน 388,026 คน ครอบคลุมถึง 56% ของพลเมืองทั่วแขวง เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น 1.8% ในนั้นเป็นแรงงานในด้านกิจกรรม 271,618 คน ครอบคลุมถึง 70% เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้น 0.4% แรงงาน

ในด้านอุตสาหกรรม 17,461 คน ครอบคลุม 4.4% เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้น 15% แรงงานในด้านบริการ 89,634 คน ครอบคลุม 23.2% เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้น 5% ส่วนจำนวนการว่างงานมีถึง 9,313 คน ครอบคลุม 2.4% เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาลดลง 0.2% แต่ความพิเศษอยู่ที่ค่าจ้างแรงงานต่ำ (แผนกแผนการและการลงทุน, แขวงจำปาสัก, 2010, น 57) โดยเฉลี่ยที่กำหนดไว้ในกฎหมายแรงงาน เดือนละ 900,000 กีบ (ประมาณ 3,700⁴ บาท) หรือวันละ 30,000 กีบ (ประมาณ 120 บาท) เมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกันแล้ว ถือว่าลาวมีค่าแรงขั้นต่ำเป็นอันดับ 2 ของอาเซียนเลยทีเดียว

จากจุดแข็งที่กล่าวมา แขวงจำปาสักจึงได้มีการวางแผนทางนโยบายแผนงานและมาตรการในการส่งเสริมการลงทุน ในแขวงจำปาสัก เพื่อดึงดูดการลงทุนที่มากขึ้นในอนาคต อีกทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังนี้ (แผนกแผนการและการลงทุน, หน่วยงานส่งเสริมการลงทุน, แขวงจำปาสัก, 2013, น 3)

1. ต้องเพิ่มพูนความเป็นตัวกลางในการดึงดูดการลงทุนให้มากขึ้นบนพื้นฐานการโฆษณาโดยการชักชวนให้มาลงทุนในการพบปะ-สร้างความสัมพันธ์-แลกเปลี่ยน กับผู้นำของประเทศเป้าหมาย
2. การเชื้อเชิญนักธุรกิจประเทศเป้าหมายมาเยือนแขวงจำปาสัก
3. ปรับปรุง Website เกี่ยวกับการลงทุนของแขวงให้มีเนื้อหาครบถ้วน นักลงทุนที่ยื่นเอกสารสามารถติดต่อ และแจ้งตอบทาง Website ได้สะดวกขึ้น
4. เอาใจใส่สร้างบัญชีการลงทุน (Investment Calling List)⁵ เพื่อดึงดูดความสนใจให้แก่นักลงทุน

⁴อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา: http://www.bol.gov.la/upload_reference/opd/rate/allrate.php (สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2558)

⁵บัญชีการลงทุน คือหนังสือที่รวบรวมเอาบรรดาโครงการในกิจการทั่วไปและกิจการสัมปทานที่บรรดาหน่วยงานและท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการค้นคว้าและทำขึ้นโดยอิงตามบรรดาโครงการ หรือกิจการที่มีจุดแข็งที่ซ่อนอยู่และบริสุทธิ์ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแขวงก็คือของชาติ ซึ่งรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับรองเอาเป็นโครงการที่มีความต้องการลงทุนจากภาคเอกชนทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อดึงดูดและลงทุนให้โครงการดังกล่าวมีผลกำไร บัญชีการลงทุนจะไม่รวมโครงการที่ต้องการแหล่งทุนและการลงทุนจากรัฐบาล หรือทุนช่วยเหลือ ดังนั้น บัญชีการลงทุนคือ บัญชีที่ประกอบด้วยหลายโครงการและกิจการในภาคเศรษฐกิจต่างๆ เพื่อจะนำเสนอให้แก่นักลงทุนทั้งภายในและต่างประเทศที่มีความสนใจเข้ามาลงทุนใน สปป.ลาว เพื่อสร้างงานให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้มีงานทำและเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแขวงก็คือของประเทศ

5. มีการยกระดับความรู้ความสามารถให้ข้าราชการที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมการลงทุน เช่น ความรู้ทางด้านกฎหมาย ความรู้ทางด้านเศรษฐกิจ ด้านบริหาร การประเมินผล และภาษาต่างประเทศให้สูงขึ้นเพื่อสามารถให้บริการที่ดีแก่นักลงทุน

เนื่องจากแขวงจำปาสักมีความอุดมสมบูรณ์อย่างที่ได้กล่าวมาข้างต้นจนเป็นสิ่งดึงดูดนักลงทุนให้มีการลงทุนมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันประเทศที่เข้ามาลงทุนในแขวงจำปาสักมีทั้งหมด 19 ประเทศ ได้แก่ (ไทย เวียดนาม จีน เกาหลี ญี่ปุ่น ฮองกง ไต้หวัน อินเดีย มาเลเซีย ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เปรู เดนมาร์ก นิวซีแลนด์ แคนาดา ฮอลแลนด์ ออสเตรเลีย อิตาลี) ซึ่งประเทศไทยเป็นอันดับหนึ่ง มีทั้งหมด 52 โครงการ ด้วยมูลค่าการลงทุนทั้งหมด 280 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ครอบคลุมถึง 37% ของการลงทุนต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาคือประเทศเวียดนาม มีจำนวนโครงการทั้งหมด 45 โครงการ ด้วยมูลค่าการลงทุนทั้งหมด 235 ล้านดอลลาร์สหรัฐเป็นอันดับที่สอง ซึ่งภาคเกษตรกรรมครอบคลุม 27% ภาคอุตสาหกรรม 58% และภาคบริการ 15% พร้อมกันนี้ตัวเลขเพิ่มขึ้นของมูลค่าการลงทุนสามารถดำเนินการนำทุนเข้ามาลงทุนตัวจริงได้ถึง 5,004 พันล้านกีบ โดยผ่านระบบธนาคาร 162 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นเงินสด 135 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นวัตถุ 27 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ได้เพิ่มขึ้นจาก 10.1% ในปี 2010-2011 มาเป็น 10.6% ในปี 2011-2012 และในปี 2012-2013 เพิ่มขึ้นเป็น 10.9% โดยรวม 3ปีผ่านมาเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 10.5% ต่อปี โครงสร้างทางเศรษฐกิจค่อยๆ ปรับเปลี่ยนจากเกษตรกรรม ไปสู่อุตสาหกรรมและความทันสมัยมากขึ้น โดยสัดส่วนที่ครอบคลุมในภาคบริการได้ลดลงจาก 36% ในช่วงปี 2010-2011 มาเป็น 34.7% ในช่วงปี 2011-2012 และในช่วงปี 2012-2013 ปฏิบัติได้ 32% ส่วนภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจาก 30% ในช่วงปี 2010-2011 มาเป็น 31.1% ในช่วงปี 2011-2012 และในช่วงปี 2012-2013 เพิ่มขึ้นเป็น 32% และในขอบเขตการบริการคือเพิ่มขึ้นจาก 34% ในช่วงปี 2010-2011 มาเป็น 34.2% ในช่วงปี 2011-2012 และในช่วงปี 2012-2013 เพิ่มขึ้นเป็น 36% โดยเฉลี่ย โดยรวมแล้วเห็นว่าการพัฒนาเศรษฐกิจของแขวงจำปาสัก โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมการลงทุนมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเห็นได้จากตัวเลขการลงทุนและประเทศที่เข้ามาลงทุนมีจำนวนเพิ่มขึ้น อีกทั้งการลงทุนของนักลงทุนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศมีการขยายตัวอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งเป็นผลมาจากแนวทางนโยบายการ

ส่งเสริมการลงทุนของแขวงทำให้นักลงทุนมีความเชื่อมั่นและกล้าที่จะมาลงทุนในแขวงมากขึ้นด้วย

3. กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ แนวคิดเรื่องการบูรณาการเศรษฐกิจภูมิภาค (Economics Integration) : “กรณีตลาดเดียว (Single Market)” ในองค์ประกอบของ AEC Blueprint

จากแนวความคิดริเริ่มของ ดิกซิทและนอร์แมน (Dixit and Norman) ที่ได้พูดถึงดุลยภาพที่มีการบูรณาการ (integration equilibrium) ของเศรษฐกิจโลกที่ตลาดสินค้า และปัจจัยการผลิตทั้งหมดมีราคาเดียวในโลก (single world price) จากนั้นแนวคิดดังกล่าวได้เป็นที่ยอมรับและมีประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาวิเคราะห์การค้าระหว่างประเทศ อาทิ ทฤษฎีเกี่ยวกับสมภาพราคาปัจจัยการผลิต และการทดสอบเกี่ยวกับความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตสินค้าและบริการ ด้วยเหตุนี้ผลงานที่เกี่ยวกับความตกลงการค้าภูมิภาค (regional trade agreements) จึงได้พยายามพัฒนาขึ้นไปอีกโดยเฉพาะในส่วนแนวคิดเกี่ยวกับ “ตลาดเดียว” (single market) และผู้ที่ริเริ่มแนวคิดดังกล่าวก็มาจากสหภาพยุโรป หรือที่เรียกกันว่าประชาคมเศรษฐกิจยุโรป โดยมีการก่อตั้งขึ้นมาตามสนธิสัญญากรุงโรม (Treaty of Rome) ใน ค.ศ.1957 และเน้นการสร้างตลาดร่วมกันเอง (สุทธิพันธุ์ จิราธิวัฒน์, 2554, น 101)

ต่อมา สไนเดอร์ เดลเบิร์ต เอ. (Snider, Delbert A.) มีความเห็นว่าการจัดตั้งตลาดร่วม ในระบบเศรษฐกิจของทุก ๆ ประเทศสมาชิกจำเป็นต้องมีการพึ่งพาอาศัยกัน ด้วยการยกเลิกการใช้มาตรการต่างๆ เช่น ภาษีศุลกากร โควตา ข้อจำกัดการเคลื่อนย้ายแรงงาน ข้อจำกัดการชำระเงิน และการควบคุมการเคลื่อนย้ายของเงินทุน ทั้งหมดที่กล่าวมาล้วนแต่เป็นมาตรการและนโยบายที่เป็นเครื่องมือของแต่ละประเทศ ซึ่งเมื่อเป็นตลาดร่วมแล้วทุกประเทศสมาชิกต้องทำการยกเลิกเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อพัฒนาเศรษฐกิจจากภายนอก อีกทั้งยังเป็นการประสานนโยบายและการหลีกเลี่ยงความไม่สอดคล้องของนโยบายทางด้านเศรษฐกิจและนโยบายต่างๆ ที่ปรากฏใน “ตลาดร่วม (Common Market)” (สมนึก แดงเจริญ, 2538, น 372)

ส่วนแนวความคิดในการสร้างตลาดเดียวของยุโรปที่เห็นเป็นรูปธรรมนั้น ได้ริเริ่มมาจากความขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มประเทศที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกัน กับประเทศที่มีความประสงค์เพียงแต่พัฒนาสถาบันเศรษฐกิจ EC และ

บรรดาประเทศที่มีความต้องการอยากให้มีการวางระเบียบการใหม่ให้เป็นเอกภาพกัน อย่างไรก็ตาม ไม่ถึงปี ค.ศ. 1985 ความไม่เห็นพ้องกันก็สามารถตกลงกันได้ (สามารถแก้ไขได้) จนในที่สุดก็สามารถผนวกเข้าด้วยกันได้กลายมาเป็น “the Single European Act” (SEA) ซึ่งสามารถปฏิบัติการร่วมกันวันที่ 1 กรกฎาคม ปี ค.ศ. 1987 เรื่อยมา นอกจากนี้ The SEA ยังได้สร้างนโยบายในจินตนาการใหม่ ซึ่งถือเอาตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสร้างตลาดการค้าเสรีขนานแท้ ในช่วงปลายปี ค.ศ. 1992 ด้วยการยึดหลักนโยบายที่ว่า การเคลื่อนย้าย แรงงาน ทุน การบริการ และสินค้าอย่างเสรี หรือที่เรียกว่านโยบาย “สี่เสรี” “Four Freedom” มากกว่าการที่จะเป็นเพียงการจัดฉากสร้างตลาดการค้าเสรีเฉยๆ เหมือนในอดีตที่ผ่านมา The SEA ยังได้เสนอ หรือสร้างความเข้มแข็งให้นโยบายอื่นๆ อีกหลายประการ ประการต่างเหล่านี้ประกอบไปด้วย: ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สร้างความเข้มแข็งให้การปฏิบัติงานการส่งเสริมความปลอดภัยและสุขอนามัยในที่ทำงาน ส่งเสริมการพัฒนาและการวิจัยเทคโนโลยี สร้างความเข้มแข็งให้แก่การร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้ประเทศสมาชิกที่อ่อนแอทางเศรษฐกิจสามารถเข้าถึงตลาดการค้าเสรีได้อย่างเต็มรูปแบบรวมถึงให้การร่วมมือต่อนโยบายทางการเงินและเศรษฐกิจอีกด้วย (Ali M.El-Agraa, 1997, pp. 114-115)

แนวความคิดเกี่ยวกับการเป็นตลาดเดียวของอาเซียนที่มีบทเรียนที่สำคัญมาจากตลาดร่วมของสหภาพยุโรปนั้น ในเบื้องต้นอาเซียนยังไม่มีกรกล่าวถึงการบูรณาการเศรษฐกิจเลย จนในช่วงปี ค.ศ.1990 ที่อาเซียนต้องทำตามกระแสภูมิภาคนิยมที่มาแรง จากการสร้างเขตการค้าเสรีอาเซียนขึ้น (AFTA) เป้าหมายสูงสุดในการสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคือ การสร้างให้กลายเป็น “ตลาดเดียวและฐานการผลิตเดียว” จนสุดท้ายในปี ค.ศ.2007 ได้จัดทำพิมพ์เขียวประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนขึ้น การที่อาเซียนจะสร้างตลาดและฐานการผลิตเดียวหลังจากที่มีการประกาศเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นเรื่องที่ไม่ง่ายสำหรับความพร้อมของประเทศสมาชิก อีกทั้งการที่จะบูรณาการเศรษฐกิจกับตลาดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องยังเป็นเรื่องที่ยากมาก ดังนั้นภารกิจที่จะบรรลุการเป็นตลาดเดียวของภูมิภาคอาเซียนยังต้องมีการเตรียมการอีกมาก

การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งมีแผนยุทธศาสตร์ภายในปี ค.ศ. 2015 นี้อาเซียนได้จัดทำแผนดำเนินงานทางเศรษฐกิจ หรือ AEC Blueprint ประกอบด้วย 4 ส่วนหลัก ซึ่งอ้างอิงมาจากเป้าหมายการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนตามแถลงการณ์บาหลิ ฉบับที่ 2 (Bali Concord II) ได้แก่ (กรมเจรจา

การค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์, 2552, น 37)

1) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว โดยให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนให้เป็นรูปธรรม

2) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน ซึ่งให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น กรอบนโยบายการแข่งขันของอาเซียน การคุ้มครองผู้บริโภคสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศและพลังงาน)

3) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค โดยการพัฒนา SMEs และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่างๆ เช่น โครงการริเริ่มเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI) เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

4) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในด้านการผลิต/จำหน่ายภายในภูมิภาคให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

ซึ่งในงานวิจัยนี้จะใช้กรอบของ AEC Blueprint ในการวิเคราะห์ถึงความพร้อม และผลกระทบทั้งในด้านบวกและด้านลบต่อแขวงจำปาสัก สปป.ลาว กับการเข้าเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปลายปี 2015 นี้ สำหรับ สปป.ลาว ยังมีภารกิจอีกมากมายในการเตรียมรับมือกับการบูรณาการของภูมิภาค ดังนั้นจึงต้องเร่งหาว่าปัจจัยอะไรที่เป็นจุดแข็งที่จะทำให้การรวมเป็นตลาดเดียวของ สปป.ลาว ได้รับผลประโยชน์มากที่สุด เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของ สปป.ลาว ให้ประสบความสำเร็จเมื่ออาเซียนก้าวเข้าสู่การเป็น Single Market อย่างเต็มรูปแบบ นอกจากนี้ การวางยุทธศาสตร์รับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

4. การวิเคราะห์ถึงความพร้อม และผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อเศรษฐกิจและนโยบายส่งเสริมการลงทุนของแขวงจำปาสัก

การเชื่อมโยงเศรษฐกิจและการร่วมมือของประเทศต่างๆ ในโลกจะทำให้เศรษฐกิจในภูมิภาคและสากลมีการขยายตัวไปในทางบวก โดยเฉพาะ สปป.ลาว ได้เข้าเป็นสมาชิกของอาเซียนและต้องปฏิบัติตามพันธะในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี 2015 นี้จะทำให้การค้า การลงทุน และการบริการเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นบรรดาองค์กรสากลต่างๆ จะดำเนินการให้การช่วยเหลือในการพัฒนาและการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของโลกมาใช้ เพื่อยกสถานภาพการผลิต การบริการให้เพิ่มมากขึ้นทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ แต่ในทางตรงกันข้ามสภาพทางเศรษฐกิจและการเงินในภูมิภาคยังไม่มีเสถียรภาพ มีการเปลี่ยนแปลงและมีหลายภูมิภาคที่ยังมีข้อพิพาทกัน อีกทั้งข้อขัดแย้งยังไม่ได้รับการแก้ไข ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อสันติภาพ เสถียรภาพทางด้านเศรษฐกิจในภูมิภาค การร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจมีการแข่งขันกันรุนแรงมากขึ้นจากการค้าเสรีของประเทศต่างๆ ในอาเซียนจากการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นอกจากผลกระทบภายนอกที่เกิดจากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้ว ยังมีผลกระทบจากภัยธรรมชาติ อาทิเช่น พายุ ภัยแล้ง ภัยหนาว ภัยน้ำท่วม และโรคระบาด สิ่งเหล่านี้ยังจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของแขวงจำปาสักอีกด้วย จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ดังนี้

1) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว

1. การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของสินค้า แขวงจำปาสักมีความเหมาะสมทางด้านภูมิศาสตร์เหมาะแก่การตั้งเป็นฐานการผลิต เนื่องจากการลดภาษีตามพันธกรณี อาฟตาที่ทำให้อัตราภาษีในการส่งออกลดลงทำให้มีผู้สนใจเข้ามาตั้งฐานการผลิตในแขวงมากขึ้น ส่งผลทำให้สินค้าส่งออกมีศักยภาพในตลาดอาเซียนมากขึ้นสามารถแข่งขันกับสินค้าจากนอกอาเซียนได้เนื่องจากราคาดต่ำลง แต่ในทางตรงข้ามเนื่องจากผู้ประกอบการยังขาดความรู้ความสามารถในการบริหารธุรกิจ อีกทั้งการดำเนินธุรกิจยังเป็นแบบดั้งเดิม เครื่องมือที่ใช้ในการผลิตยังไม่ทันสมัย ทำให้สินค้าที่ผลิตออกมาไม่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพต่ำกว่าคู่แข่งที่ย้ายฐานผลิตเข้ามาใหม่ทำให้ผู้ประกอบการภายในแขวงต้องเจอกับการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น

2. การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีด้านบริการ แขวงจำปาสักมีแหล่งท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เหมาะสมอย่างยิ่งแก่นักลงทุนผู้ที่มีความสนใจจะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

เที่ยวของแขวงให้ดีขึ้น แต่ว่าการเคลื่อนย้ายการบริการอย่างเสรียังเป็นปัญหาสำคัญสำหรับแขวงจำปาสักเป็นอย่างมาก เนื่องจากว่าแขวงจำปาสัก ไม่มีศักยภาพในด้านบริการเท่าที่ควรเมื่อเทียบกับประเทศต่างๆ ในอาเซียน และน่าจะเสียประโยชน์ มากที่สุดจากการเปิดเสรีด้านการบริการ โดยเฉพาะสาขาการแพทย์และบริการด้านสุขภาพเมื่อเทียบกับประเทศไทย

3. การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีด้านการลงทุน การเร่งรัดการเปิดเสรีด้านการลงทุนของ AEC จะขจัดอุปสรรคด้านการลงทุนในภูมิภาคช่วยดึงดูดนักลงทุนทั้งในและนอกอาเซียนเข้ามาในภูมิภาคมากขึ้นรวมทั้งเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุนแข่งกับประเทศนอกภูมิภาคให้มีความโดดเด่นทางเศรษฐกิจมากขึ้น (แผนกแผนการและการลงทุน, หน่วยงานส่งเสริมการลงทุน, แขวงจำปาสัก, 2014, น 2) อย่างไรก็ตามการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีด้านการลงทุน แขวงจำปาสักยังไม่มีการพัฒนาปัจจัยที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การผลิตของแรงงานเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักลงทุน อีกทั้งยังไม่มีมีการปรับปรุงกฎระเบียบกฎหมายให้มีความทันสมัย ซึ่งไม่เป็นอุปสรรคต่อนักลงทุน

4. การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของเงินทุน ทำให้ผู้ประกอบการผลิตและผู้บริโภคในแขวงจำปาสัก เข้าถึงบริการที่ดีขึ้นในอัตราที่ถูกลงจากการเปิดเสรีในภาคการเงิน แต่ใน สปป.ลาวคงเป็นไปได้ยากเพราะเป็นธุรกิจเรื่องการเงินมีความอ่อนไหวง่าย ซึ่งอาจจะจะมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศได้

5. การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของแรงงานที่มีฝีมือ เกิดการแบ่งงานกันทำเพิ่มจำนวนบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะทางและพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของแรงงานที่มีฝีมือ ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของแรงงานมีฝีมือของประเทศต่างๆ เข้ามาทำงานในแขวงจำปาสักอาจทำให้เกิดการว่างงานขึ้นภายในแขวงจำปาสัก สปป.ลาว เพราะการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีของประเทศต่างๆ ในอาเซียนที่มีทักษะฝีมือดีกว่าเข้ามาแข่งขันกันภายในแขวงจำปาสักมากเกินไปทำให้เกิดความไม่สมดุลทางด้านแรงงาน เนื่องจากแรงงานในแขวงจำปาสักส่วนมากเป็นแรงงานที่ไร้ฝีมือ

2) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ

1. นโยบายการแข่งขัน แขวงจำปาสัก สามารถดึงเอาผลประโยชน์และบทเรียนจากประเทศต่างๆ ที่ใกล้เคียงเพื่อผลักดันการผลิตให้ขยายตัวในระดับที่สูงขึ้นและมีโอกาสส่งสินค้าออกจำหน่ายในตลาดบรรดาประเทศใกล้เคียง แต่ประเด็น

ปัญหาอยู่ที่สินค้าที่ผลิตได้ส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์เครื่องจักรเก่า และคุณภาพของการผลิตยังต่ำ ไม่สามารถแข่งขันกับบรรดาประเทศในอาเซียนได้

2. การคุ้มครองผู้บริโภค เมื่อมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้มีการแข่งขันกันมากขึ้นสินค้าหลากหลายประเภทจากประเทศต่างๆไหลเข้ามาในแขวงจำปาสัก มากขึ้นทำให้ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าได้หลากหลายและราคาถูกลง แต่มีทั้งสินค้าที่ได้มาตรฐานและสินค้าที่ไม่มีคุณภาพและอาจจะเป็นผลกระทบด้านลบต่อผู้บริโภค เนื่องจากว่าการคุ้มครองผู้บริโภคของ สปป.ลาว ยังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำมากและไม่ได้มาตรฐาน

3. สิทธิทรัพย์สินทางปัญญา ผู้ผลิตในท้องถิ่นส่วนมากยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับคำว่าทรัพย์สินทางปัญญา จึงทำให้ไม่มีแนวความคิดที่จะจดสิทธิบัตรทรัพย์สินทางปัญญา อย่างเช่น ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้า อีกทั้งผู้ผลิตภาคอุตสาหกรรมยังไม่สามารถผลิตสินค้าที่มีเครื่องหมายสินค้าได้

4. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แขวงจำปาสักจะเป็นเขตเชื่อมเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตกแห่งที่สองของลาว (East West Economic Corridor: EWEC) ซึ่งสามารถผลักดันการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจกับต่างประเทศ ร่วมมือทางด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสากล แต่ปัญหาอุปสรรคอยู่ที่ระบบโครงสร้างพื้นฐานเทคนิคกล่าวคือ ถนน ระบบบำบัดน้ำเสียในเขตอุตสาหกรรมยังไม่ได้มีการลงทุน ทำให้นักลงทุนที่เข้ามาลงทุนในภาคอุตสาหกรรมพบกับความลำบากยุ่งยาก

5. ด้านภาษี สปป.ลาว เป็นประเทศด้อยพัฒนาจึงได้รับสิทธิพิเศษทางภาษี (Generalized System of Preference: GSP) จากประเทศพัฒนาแล้วหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และประเทศที่พัฒนาแล้ว ในรายสินค้าที่หลายๆประเทศ ได้ถูกตัดสิทธิพิเศษทางภาษีไปแล้ว และยังเป็นการดึงดูดให้นักลงทุนต่างประเทศให้ย้ายฐานการผลิตเข้ามา สปป.ลาวมากขึ้น เพื่อเป็นการส่งออกไปยังประเทศที่ให้สิทธิพิเศษดังกล่าว อีกทั้งยังเป็นการได้รับประโยชน์จากสิทธิพิเศษทางภาษีดังที่ได้กล่าวอีกด้วย อีกอย่างหนึ่ง สปป.ลาวได้ทำสัญญาว่าด้วยการหลีกเลี่ยงการเก็บภาษีซ้อนกับหลายประเทศ เช่น ไทยและเวียดนาม

6. ด้านพลังงาน ทางด้านพลังงานไฟฟ้า น้ำตก ถ้าได้มีการพัฒนาอย่างจริงจังจะสามารถพัฒนาแหล่งพลังงานไฟฟ้า น้ำตกภายในแขวงและสามารถบริการได้ 4 แขวงภาคใต้ของลาว และบรรดาเขตภาคกลางของเวียดนามและภาคเหนือของกัมพูชาและในอนาคตจะทำให้เกิดศูนย์ควบคุมการผลิตพลังงานไฟฟ้าที่สำคัญให้แก่ 3 ขอบเขตและ 3 ประเทศ

3) การพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาคอย่างเสมอภาค

1. สปป.ลาว ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นอย่างมากโดยการออกกฎกระทรวงว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับปี 2004 เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SMEs ฉบับ 5 ปีครั้งที่หนึ่ง (2006-210) และต่อมาได้ออกกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับปี 2012 และได้สร้างแผนยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SMEs ฉบับที่สอง (2011-2015) อีกทั้งเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ของอาเซียนด้วย แต่ปัญหาสำคัญของ SMEs แขวงจำปาสักคือใช้แรงงานน้อย ทุนน้อย เครื่องจักรรุ่นเก่า และเทคนิคไม่ทันสมัย เนื่องจากทุนน้อยจึงเป็นการยากที่จะขยายโรงงาน เปลี่ยนอุปกรณ์เครื่องจักรและฝึกอบรมพนักงาน ให้มีเทคนิคใหม่เพื่อทำให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำที่สุดจึงทำให้ความสามารถในการแข่งขันกับกับต่างประเทศมีน้อยมาก

2. ลักษณะพิเศษของแขวงจำปาสัก ในการเชื่อมโยงเข้าสู่เศรษฐกิจสากลและภูมิภาค โดยเฉพาะการเข้าประชาคมอาเซียนได้เป็นโอกาสที่ดี เพื่อให้แขวงมีการพัฒนาที่รวดเร็วเท่าเทียมกับบรรดาประเทศใกล้เคียงอาทิ ไทย กัมพูชา จีน เวียดนาม

4) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

การเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของ สปป.ลาว จะทำให้แขวงจำปาสักเป็นที่สนใจของประเทศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มประเทศสมาชิกหรือนอกกลุ่ม ซึ่งต้องการเข้ามาลงทุนมากขึ้น อีกทั้ง สปป.ลาว ยังได้ดำเนินการสร้างพันธมิตรนอกภูมิภาค โดยขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอาเซียน+3 และอาเซียน+6 (แผนกแผนการและการลงทุน, แขวงจำปาสัก, 2010, น 60) และเพื่อเป็นการสานต่อดำเนินนโยบายเปิดกว้างความสัมพันธ์ร่วมมือทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ โดยการปฏิบัติยุทธศาสตร์ยุทธโรบายที่ชัดเจน สร้างสภาพแวดล้อมและโอกาสที่เอื้ออำนวยเพื่อนำความสัมพันธ์กับต่างประเทศเป็นแรงผลักดันให้แก่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแขวง ซึ่งมีการสร้างความสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอย่างเช่น เวียดนาม จีน ไทยและกัมพูชา เป็นต้น และทำให้แขวงจำปาสักกลายเป็นใจกลางในการพัฒนาเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับภูมิภาคและสากล

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1) สรุป

ในการศึกษาถึงความพร้อม และผลกระทบของการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการส่งเสริมการลงทุนของแขวงจำปาสักที่ผ่านมา จากนั้นได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เห็นว่าแขวงจำปาสัก มีความจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนดังนี้

1) ควรมีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ทั้งในด้านแรงงาน เทคโนโลยี รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการในตลาดโลก เพื่อที่จะสามารถแข่งขันกับประเทศต่างๆได้

2) แขวงจำปาสักต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านสาธารณูปโภคและระบบโลจิสติกส์ เพื่อรองรับการลงทุนจากต่างประเทศที่จะเพิ่มขึ้น

3) ควรมีการส่งเสริมเพื่อหาตลาดรองรับการส่งออก ปรับปรุงการผลิตให้สามารถปฏิบัติตามกฎถิ่นกำเนิดสินค้าของอาเซียนได้ รวมถึงการบริหารจัดการการจัดหาวัตถุดิบราคาถูกและมีคุณภาพดีในแขวงเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักลงทุนมีความสนใจมากขึ้น

4) ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายการผลิต (Production Network) เพื่อให้สามารถสร้าง Economy of Scale เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในระดับโลก ไม่ใช่เฉพาะในกลุ่มอาเซียนด้วยกันเท่านั้น

5) จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการผลิตการลงทุนในแขวงให้สอดคล้องกับอาเซียน

จากการศึกษาพบว่า แขวงจำปาสักจะได้รับทั้งโอกาสและอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการส่งเสริมการลงทุน อย่างเช่น ผลดีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของแขวงจำปาสัก ไม่ว่าจะเป็นการทำให้โครงสร้างระบบเศรษฐกิจของแขวง เปลี่ยนแปลงไปตามแนวทางการเปลี่ยนเป็นอุตสาหกรรมที่ทันสมัยมากขึ้น มีการสร้างและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งมากขึ้น เช่น การนำเข้าเทคโนโลยีที่ทันสมัยของนักลงทุน ทำให้มีการผลิตสินค้าที่หลากหลายชนิดและการบริการในหลายรูปแบบมากขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการสามารถเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีคุณภาพดีที่มีราคาถูกลง อย่างไรก็ตามเมื่อมีโอกาสก็ต้องมีอุปสรรคต่อการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศในแขวง จำปาสัก สปป.ลาว โดยเฉพาะเรื่องสาธารณูปโภคพื้นฐานที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักลงทุน อย่างเช่น เส้นทางคมนาคมยังมีน้อย น้ำประปา ไฟฟ้ายังไม่ทั่วถึง อีก

ทั้งยังไม่มีทางออกสู่ทะเล ไม่มีทางรถไฟทำให้การขนส่งสินค้าได้เฉพาะทางบกโดยรถบรรทุก ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ต้นทุนในการขนส่งสินค้าเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ถึงแม้ว่า สปป.ลาวจะมีค่าแรงงานต่ำแต่ส่วนมากเป็นแรงงานที่ไม่มีฝีมือและมีแรงงานไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงาน เนื่องจากว่าแรงงานส่วนใหญ่จะออกไปทำงานต่างประเทศ อาทิ ประเทศไทย และเวียดนาม

2) ข้อเสนอแนะ

การรวมตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวมแล้วไม่ใช่การแข่งขันกันแต่เป็นการส่งเสริมความร่วมมือซึ่งกันและกันทั้งในด้านการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในภูมิภาคการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน และการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกซึ่งจะช่วยเพิ่มอำนาจในการต่อรองของอาเซียน และจะช่วยส่งเสริมให้ ทั้งภูมิภาคมีการเติบโตมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามคงไม่สามารถหลีกเลี่ยงผลกระทบที่ตามได้ ดังนั้น แขวงจำปาสักควรจัดเตรียมมาตรการเพื่อรองรับผลกระทบเหล่านั้น ดังต่อไปนี้ (แผนกแผนการและการลงทุน, แขวงจำปาสัก, 2014, น 1)

1) สร้างแขวงจำปาสัก ให้มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจอย่างรอบด้านเหมาะสม ทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจ การผลิตเกษตรและป่าไม้ เป็นพื้นฐานให้แก่การเปลี่ยนไปสู่อุตสาหกรรมการผลิต และการบริการที่ทันสมัย โดยการนำเงื่อนไขและจุดแข็งเข้าในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดสารพิษที่เป็นผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น เพิ่มการผลิตสินค้าที่สามารถแข่งขันกับตลาดในอาเซียนและตลาดโลก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจได้

2) ผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจหลายภาคส่วนโดยถือเอาเศรษฐกิจของรัฐเป็นที่ตั้ง เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้แก่การลงทุน การดำเนินธุรกิจที่เสมอภาพโปร่งใสมีลักษณะแข่งขันที่เป็นธรรม ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย ยกกระดานบริการของธนาคาร สถาบันการเงินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ไปถึงผู้ใช้บริการอย่างทั่วถึง ดำเนินการยกระดับคุณภาพการคุ้มครองบริหารของกองทุนพัฒนาชนหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพ

3) ดำเนินการสำรวจ คัดกรองและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมใน 4 เขตให้มีคุณภาพ ดึงดูดและระดมผู้ประกอบการลงทุนเข้าในการบริการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานที่ทันสมัยเพื่อรับรองนักท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศและสามารถเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวโลก

4) ควรเร่งดำเนินการสำรวจ จัดสรร ออกแบบและวางแผนแม่บทในการ ขุดค้นและนำทรัพยากรธรรมชาติไปใช้ให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน อาทิเช่น พื้น ดิน ป่าไม้ แหล่งน้ำและแร่ธาตุ เสริมขยายจุดแข็งต่างๆ ที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นให้ เกิดผลประโยชน์สูงสุดและปกป้องรักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อป้องกันและลดภาวะโลกร้อน

5) เพื่อสานต่อการยกระดับการพัฒนาและสร้างทรัพยากรมนุษย์โดย เฉพาะ การยกระดับความรู้ของข้าราชการของแขวงและเมืองเพื่อตอบสนองให้แก่ การยกระดับคุณภาพในการคุ้มครองบริหารรัฐ โดยเน้นการสร้างบุคลากรที่เป็นเป้าหมายหลัก ไปพร้อมๆกันนั้นต้องส่งเสริมให้นักศึกษาให้มีโอกาสได้เรียนต่อใน มหาวิทยาลัยทั้งภายในและต่างประเทศ ดึงดูดและเลือกเฟ้นเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัย เข้าสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา รับประกันการดำเนินนโยบายเชื่อมโยง กับประชาคมอาเซียนและเขตสามเหลี่ยมพัฒนา CLV อย่างมีประสิทธิภาพ อบรม ประชาชนให้มีคุณธรรม เคารพระเบียบกฎหมาย มีความสามัคคี นอกนั้นต้องเอาใจ ใส่ปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนมีความรักและรู้สร้าง ความสวยงามและความสะอาด สร้าง ตัวเมืองปากเซเป็นเมืองสีเขียวของอาเซียนและให้กลายเป็นใจกลางทางด้าน การป้องกันชาติป้องกันความสงบทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม-สังคม ของบรรดาแขวงภาคใต้ ของภูมิภาคและเชื่อมโยงกับสากล

6) ต้องเร่งพัฒนาภาคสังคมอย่างเข้มแข็ง ซึ่งรวมทั้งการศึกษา วิทยาศาสตร์ และเทคนิค ลดการว่างงาน ลดความยากจน ข้าราชการ วัฒนธรรม วิทย์ เทคโนโลยี กีฬา และการรักษาสุขภาพของพลเมืองโดยส่งเสริมคุณภาพของกิจการเคลื่อนไหว ต่างๆ ของสังคมเพื่อรับประกันให้สังคมมีความเสมอภาค เจริญรุ่งเรืองและบรรลุ ตัวเลขคาดหวังหมายสหัสวรรษ

7) เพิ่มพูนความสัมพันธ์ร่วมมือกับแขวงต่างๆ ภายในประเทศ บรรดา แขวงภาคกลาง ภาคใต้ของเวียดนาม จีน ไทย กัมพูชาและต่างประเทศในภูมิภาค เพื่อผลักดันความร่วมมือ เพื่อดึงความช่วยเหลือจากสากล สมทบเข้าในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น

โดยสรุป แขวงจำปาสัก มีเสถียรภาพทางด้านการเมือง สังคมมีความสงบ เป็นระเบียบเรียบร้อย ประชาชนมีความสามัคคีปรองดองทำให้เศรษฐกิจและสังคม มีการพัฒนาและขยายตัวไปตามกลไกเศรษฐกิจตลาด โดยแขวงมีจุดแข็งทางด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ดิน แร่ธาตุ แหล่งน้ำ และป่าไม้เพื่อนำไปใช้ในการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนั้น เศรษฐกิจภูมิปัญญาได้มีการพัฒนาอย่าง

กว้างขวาง อีกทั้งแขวงยังมีความได้เปรียบทางด้านที่ตั้งเป็นเงื่อนไขอำนวยความสะดวกในการบริการทางผ่านออกสู่บรรดาแขวงต่างๆ และประเทศใกล้เคียงอื่นๆ โครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจได้รับการปรับปรุงและจัดตั้งขึ้นใหม่ ซึ่งสร้างเงื่อนไขต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุน ไปตามโครงสร้างทางเศรษฐกิจหันไปสู่อุตสาหกรรมที่ทันสมัย สปป.ลาว ได้เข้าเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ได้สร้างโอกาสให้แขวงจำปาสัก ดึงเอาการลงทุน การค้า และการบริการได้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนบทเรียน เทคโนโลยี วัฒนธรรม ดึงการสนับสนุนและการช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาซึ่งจะมีผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของแขวงด้วย

เนื่องจาก แขวงจำปาสักส่วนใหญ่คือเศรษฐกิจธรรมชาติและ การผลิตเป็นสินค้ายังไม่เพียงพอและหลากหลาย การสร้างกลุ่มการผลิตยังจำกัดทำให้มีความแตกต่างระหว่างตัวเมืองกับชนบทแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง การพัฒนาฝีมือแรงงาน ความรู้ความสามารถของข้าราชการและเอกชนยังไม่ตอบสนองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนการพัฒนาเศรษฐกิจ และตลาดแรงงาน ทุนในการพัฒนามีจำกัด หนี้สินของภาครัฐมีอัตราสูงสมควร ความวุ่นวายในสังคมยังมีอยู่มาก การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง ภัยน้ำท่วม เป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของแขวง อีกทั้งการรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนยังมีปัญหาอุปสรรคที่เกิดมาจากประเทศสมาชิกที่เป็นคู่แข่งทางการค้ามากกว่าที่จะเป็นคู่ค้า และการให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ยังคงประสบปัญหาหรืออาจกล่าวได้ว่าการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอาจส่งผลกระทบในเชิงลบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุนของแขวงจำปาสักได้

เอกสารอ้างอิง

เอกสารภาษาไทย

กระทรวงพาณิชย์. (2552) *กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, ASEAN Economic Community: AEC ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*.

กรุงเทพฯ: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.

เปี่ยมศักดิ์ คุณากรประทีป. ลงทุนในลาวยุค AEC. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ปรากฏ, 2557.

สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์. เศรษฐศาสตร์การบูรณาการภูมิภาคว่าด้วยความตกลงทางการค้าเสรีสู่การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

สมนึก แดงเจริญ. ทฤษฎีและนโยบายการค้าระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2538.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. การเปิดเสรีด้านการลงทุนภายใต้ AEC, โครงการพัฒนาศูนย์ข้อมูล SMEs Knowledge Center. กรุงเทพฯ: 2554.

เอกสารภาษาลาว

การประชุมใหญ่ครั้งที่ 4 ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว สปป.ลาว. ปี1986

กระทรวงแผนการและการลงทุน. กรมส่งเสริมการลงทุน สปป.ลาว, คู่มือการสร้างบัญชีการลงทุน. ปี ค.ศ. 2013.

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ สปป.ลาว. คู่มือโอกาสและความท้าทายของ สปป.ลาว ในการเข้าประชาคมอาเซียน, พิมพ์ครั้งที่ 1 เมษายน 2013.

หน่วยงานส่งเสริมการลงทุน แผนกแผนการและการลงทุน แขวงจำปาสัก, “บทสรุปการส่งเสริมการลงทุนภายในและต่างประเทศ ปี 2012-2013 และทิศทางแผนงาน ปี 2013-2014”, วันที่ 17 กันยายน 2013.

_____. บทสรุปการส่งเสริมการลงทุนภายในและต่างประเทศ ปี 2013-2014 และทิศทางแผนงาน ปี 2014-2015. วันที่ 03 ตุลาคม 2014.

คำสั่งเลขที่ 119/นย ว่าด้วยการจัดตั้งปฏิบัติกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน สปป.ลาว ลงวันที่ 20 เมษายน ปี ค.ศ. 2011.

บทความของผู้ว่าการจังหวัด (แขวงจำปาสัก) เกี่ยวกับการดำเนินงานแผนพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคม เขตสามเหลี่ยมพัฒนา (CLV) กัมพูชา-ลาว-เวียดนาม

ครั้งที่ 7 12/03/2013.

หน่วยงานส่งเสริมการลงทุน แผนกแผนการและการลงทุน แขวงจำปาสัก สปป.
ลาว. บทสรุป การส่งเสริมการลงทุน ภายในและต่างประเทศ ปี 2012-
2013 และแนวทางแผนงานในปี 2013-2014. 17 กันยายน 2013.

แผนกแผนการและการลงทุน แขวงจำปาสัก. สภาพการดำเนินงาน แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคม ระยะปี 2004-2009 และทิศทางการพัฒนา ถึง ปี
2020 แขวงจำปาสัก. 2010.

_____. บทสรุปการดำเนินงานแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5ปี ครั้งที่
ที่ 6 ปี 2006-2010 และยุทธศาสตร์แผน 5ปี ครั้งที่ 7 ปี 2011-2015 ของ
แขวงจำปาสัก. 30 กันยายน 2011.

_____. บทสรุปการดำเนินงานแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ปี
2006-2010” ปี 2010.

_____. สภาพการดำเนินงาน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ระยะปี
2006-2010 และทิศทางแผนพัฒนา ถึง ปี 2015. ปี 2011.

_____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ระยะปี 2011-2015. ปี 2010.

_____. บทสรุปประเมินการดำเนินงาน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคม 3ปี (ปี 2011-2013) แผนการพัฒนา ปี 2011-2015 ของแขวง
จำปาสัก. ปี 2014.

แผนกการต่างประเทศ แขวงจำปาสัก. บทสรุปงานการต่างประเทศ แขวงจำปาสัก
ปี 2011-2013 และทิศทางแผนแม่บทงานการต่างประเทศ ปี 2016-2020.
ปี 2014.

Ali M.El-Agraa (1997), “Economic Integration Worldwide”, Macmillan Press